

SUMAR – SOMAIRE – INHALT – CONTENTS

SABIN ADRIAN LUCA MIRCEA BARBU	Așezarea neolitică de la Iosaș – Anele (Jud. Arad). <i>L' Habitat néolithique de Iosaș – Anele (le département Arad.).</i>	13
HOREA POP	Sisteme defensive dacice în depresiunea Șimleului (Jud. Sălaj). <i>Dacian defensive systems in Șimleu's surroundings (Sălaj district).</i>	25
LIVIU MĂRGHITAN	Strategia lui Traian în războaiele dacice. <i>La stratégie de Trajan pendant les guerres daces.</i>	43
FLOREA COSTEA	Fortificația dacică de la Crizbav „Dealul Eroilor” (Heleenburg”, jud. Brașov). <i>La fortification dace de Crizbav „La Colline des héros (Heleenburg, le département Brașov).</i>	49
GEORGE TROHANI	Așezări geto-dacice apărate natural și fortificate din Muntenia. <i>Etablissements géto-daces protégés naturellement ou à l'aide des fortifications en Valachie.</i>	65
ELISABETH BOULEY	La gladiature et la venatio en Mésie inférieure et en Dacie à partir du règne de Trajan.	77
NICOLA BARBUTI	Plinio e Traiano.	97
MARC MAYER	Traiano e Hispania. Algunas novedades significativas.	105
DUMITRU PROTASE	Frontierele provinciei Dacia în timpul împăratului Traian. <i>Les frontières de la Province de Dacie au temps de Trajan.</i>	113

ION T. LIPOVAN	Ceramică provincială romană șampilată de la Ampelvm. <i>Lasceramique des provinces roumaines Estampillé de Apulum.</i>	121
ADRIANA RUSU	Les Illyries en Dacie.	137
ION T. LIPOVAN	Reliefuri și statuete votive din ceramică glazurată descoperite la Ampelvm. <i>Des reliefs et de petites statues votifs, de la ceramique avec émail, découvrés à Ampelum.</i>	153
EMIL NEMEȘ	Orientali la Ulpia Traiana. <i>Les Orientaux à Ulpia Trajana.</i>	161
EUGEN PESCARU ADRIANA RUSU	Des Orientaux dans le pagus romain de Micia.	171
CONSTANTIN POP	Religie și urbanism în Dacia Romană. <i>Réligion et urbanism en Dacie romaine.</i>	181
OLIMPIA PALAMARIU	Informații documentare referitoare la unele descoperiri de monedă antică în județul Hunedoara (prima jumătate a secolului XIX – prima jumătate a secolului XX). <i>Renseignements documentaires concernant quelques découvertes des monnais antiques dans la region de Hunedoara (la première moitié du XIX-ieme siècle é première moitié du XX-ieme siècle).</i>	193
IOACHIM LAZĂR	Din corespondența lui Nicolae Densușianu privind difuzarea Chestionarului istoric și strângerea datelor pentru „Dacia preistorică”. <i>La correspondance de Nicolae Densușianu en ce qui concerne la diffusion du Questionnaire historique et l'accumulation des dates pour l'oeuvre „Dacia preistorică”.</i>	201

EMIL NEMEȘ	70 de ani de la înființarea Muzeului de arheologie din Sarmizegetusa. <i>L'anniversaire, de 70 ans de la fondation du Musée d'archéologie de Sarmizegetusa.</i>	219
OLIMPIA PALAMARIU	Dr. Octavian Floca – colecționar și pasionat cercetător numismat. <i>Dr. Octavian Floca – collectionnaire et chercheur numismate passionné.</i>	223
RADU ENESCU	Hispanitate și românitare. <i>Les similitudes entre le caractere spécifiquement national roumain et espagnol.</i>	227
ZENO K. PINTER	Spada medievală din mormântul de călăreț de la Deva – Considerații tipologice și cronologice. <i>Das mittelalterliche Schwert aus dem Reitergrab in Diemrich Deva.</i>	235
PĂDUREANU I. DOMINUȚ	Noi considerații pe marginea unor referiri la români în „Ottokars Österreichische Reimchronik” (1285-1309). <i>De nouvelles considerations sur les references aux Roumains dans le „Ottokars Österreichische Reimchronik” (1285-1309)</i>	247
DOINA NÄGLER	Ideea unității europene în cartea secolelor al XV-lea și al XVI-lea. <i>L'idée de l'unité européenne dans le livre de XV-ème et XVI-ème siècles.</i>	259
ADELA HERBAN	Religie și diplomație în țările române (sec. XVI). <i>La religion et la diplomatie dans les pays roumains (la siècle XVI-ème).</i>	265
GHEORGHE BICHICEAN	Religia românilor din Transilvania în cuprinsul Constituțiilor Aprobate (Dieta din anul 1653). <i>La religion des Roumains de la Transsylvanie dans le contenu des „Constituțiilor Aprobate” (Diète de l'année 1653).</i>	275

SORIN ION CRIȘAN VASILE DAN ALB	Câteva aspecte ale ortodoxismului și greco-catolicismului în Transilvania în prima jumătate a secolului al XVIII-lea. <i>Some Aspects of Orthodoxism and Greek-Catholicism in Transylvania, during the first half of the 18 th century.</i>	283
GHEORGHE FIRCAZAK	Raționalism și preiluminism în Transilvania secolului al XVII-lea. <i>Le Rationalisme et le préilluminationisme en Transylvanie dans le XVII-ème siècle.</i>	291
DORINA PÂRVULESCU	Zugrăvii de formație brâncovenească în Banatul primei jumătăți a secolului al XVIII-lea. <i>Des peintres des églises formés dans l'époque Brâncoveanu, qui ont active en Banat pendant la première moitié du XVIII-ème siècle.</i>	299
REMUS CÂMPEANU	Tineri români la școlile confesionale din Transilvania în secolul al XVIII-lea. <i>Romanian young People at the confessional Schools from Transylvania in the 18 th century.</i>	309
MARIA BASARAB	Cărți vechi românești, de prevestire, aflate în patrimoniul bibliofil hunedorean. <i>Les vieux livres roumains de prédiction gradés dans le patrimoine bibliophile de hunedoara.</i>	331
RODICA ANDRUȘ	Spade și săbii din colecțiile muzeului de veche. <i>Des épées et des sabres dans les collections du Musée de Deva.</i>	337
DOINA DREGHICIU	Scrieri ale lui Gheorghe Șincai în patrimoniul bibliofil al județului Alba. <i>Des oeuvres de Gheorghe Șincai dans le patrimoine bibliophile du département Alba.</i>	345
MARIA BASARAB	Cărți manuscrise din patrimoniul cultural hunedorean. <i>Les Livres manuscrits du patrimoine bibliophile de Hunedoara.</i>	361

ION FRĂȚILĂ	Biserica și slujitorii ei în apărarea vieții social politice a românilor hunedoreni. <i>Die Kirche und ihre diener bei der verteidigung des Gesellschaftlichen und Politischen lebens der Rumänen aus der gegend von Hunedoara.</i>	375
HOREA LASCU	Documente sibiene despre răscoala lui Horea. <i>Des documents de Sibiu sur le Révolution de Horea.</i>	383
EUGEN GLÜCK	Din răsunetul răscoalei populare din 1784 în presa suedeză și daneză. <i>Das Echo des Volksaufstandes von 1784 in der schwedischen und dänischen Presse.</i>	391
REMUS CÂMPEANU	Între certitudini și confuzii. Din nou despre Răscoala lui Horea. <i>Between Certaintys and confusions. Again about Horea's mouvement.</i>	399
VOICHIȚA BIȚU	Două diplome ale trădării. <i>Deux diplomés de la trahison.</i>	407
EUGENIA CRIȘAN	Centenarul răscoalei lui Horea, Cloșca și Crișan în presa românească sibiană. <i>Le centenaire de la révolution de Horea, Cloșca et Crișan dans la presse roumaine de Sibiu.</i>	415
MIKLOSIK ELENA	Câteva portrete, semnate de Dimitrie Turcu, aflate în muzeul Banatului. <i>Quelques portraits signés par Dimitrie Turcu, dans la collection du Musée de Banat.</i>	423
DOINA IONESCU	Considerații privind colecția de icoane pe sticlă aflate la muzeul din Deva. <i>Considerations concernant les icônes sur verres Trouves au Musée de Deva.</i>	431

MIRCEA VALEA	Toponimie hunedoreană (II).	447
MIRCEA HOMORODEAN	<i>Toponymie de département de Hunedoara.</i>	
ANGHEL NISTOR		
GELU NEAMȚU	Tendințe de unitate religioasă la românii din Transilvania în timpul revoluției de la 1848.
<i>Tendencies of Religious Unity Among the Transylvania Romanians During the 1848 Revolution.</i>	505
VIOREL VÂNĂTORU	Un document privind victimele căzute în subcerul Hălmagiu (comitatul Zarand) în timpul revoluției de la 1848/1849.
<i>Un document relativement aux victimes qui ont tombé en Hălmagiu (Comitat de Zarand) pendant la révolution de 1848/1849.</i>	513
ELENUȚA MĂRIOARA
VÂNĂTORU		
IOACHIM LAZĂR	O conscripție din anii 1850 și 1857 din Ilia.
<i>Un recensement de la population d'Ilia de 1850 et 1857.</i>	529
LIVIU BOTEZAN	Dimitrie Moldovan – fiu al Devei. Rolul lui în viața politică a Transilvaniei din perioada 1848-1867.
<i>Dimitrie Moldovan – ein Sohn der Stadt Deva.</i>	567
IOACHIM LAZĂR	Învățământul pedagogic hunedorean între anii 1849-1883.
<i>L'Enseignement pédagogique du Département de Hunedoara pendant les années 1849-1883.</i>	623
VASILE CRIȘAN	Reviste pedagogice sibiene. Foișoara Telegrafului Român (1876-1877).
<i>Révues pédagogiques de Sibiu. La revue „Telegraful Român” (1876-1877).</i>	661
VALENTIN
GABRIEL ORGA	Ioan Moța – tabloul interzis al unui destin de naționalist ardelean.
<i>Ioan Moța – le tableau interdît d'un destin d'un nationaliste de la Transylvanie (I).</i>	669
DAN DEMȘEA	Aradul și avionul lui Vlaicu III.
<i>La ville Arad et l'avion .. Vlaicu le III-ème.</i>	691

DORIN GOȚIA	Din activitatea Astei în perioada 1914-1918. <i>Quelques aspects de l'activité de L'Astra pendant la période 1914-1918.</i>	711
ANCA GOȚIA	Idealul neatârării în poezia scrisorilor versificate ale soldaților români în primul război mondial. <i>L'idéal de l'indépendance exprimé dans les la première guerre mondiale.</i>	727
DUMITRU BARNA	Biserică și societate. Contribuții la cultura din județul Hunedoara în perioada interbelică. <i>L'eglise et la société. Contributions à la culture du département de Hunedoara, pendant la période entre les deux</i>	733
CONSTANTIN I. STAN	Generalul Henri Mathias Berthelot – sprijinitor al cauzei naționale românești. <i>Le General Henri Mathias Berthelot – le défenseur de la cause nationale roumaine.</i>	769
CORNEL CRĂCIUN	Sculptura cu tematică religioasă la salonul oficial 1924-1947. <i>La sculpture d'inspiration religieuse au salon officiel de la Roma.</i>	783
ADELA HERBAN	Acordul de la Roma. <i>L'Accord de la Rome.</i>	803
LIVIU LAZĂR	Rolul bisericii în susținerea mișcării antirevizionaliste din Transilvania în perioada interbelică. <i>Le role de l'eglise pour la soutenir du mouvement antirevisioniste de Transsylvanie pendant la période entre des deux guerres mondiales.</i>	823
VASILE RÂMNEANȚU	Reacția presei românești față de regimul hitlerist din Germania și de mișcarea pro-hitleristă din România (1933-1938). <i>La réaction de la presse roumaine vis à vis de régime hitlerien a'Allemagne et de mouvement pro-hitlerien de la Roumanie (1933-1938).</i>	831

CORNEL CRĂCIUN	Viața culturală și reclama în Brad - considerații pentru perioada deceniului patru al secolului XX.
<i>La vie culturel et réclame dans la presse du petit ville de Brad - considérations pour le quatrième décennie du XX-è siècle.</i>	841
SERGHEI HACMAN	Problema Basarabiei și a Bucovinei în relațiile sovieto-germane (iunie 1940-iunie 1941). Aspecte geopolitice și geostrategice.
<i>Le problème de Basarabie et Bucovine dans les relations Sovietiques-Allemandes (juin 1940-juillet 1941). Des aspects géopolitiques et geostrategiques.</i>	863
VALERIU GIURAN	Documente privind participarea armatei române din sud-vestul Transilvaniei în cel de-al doilea război mondial, în perioada 1-10 septembrie 1944.
<i>Documents sur la participations de l'armée Roumaine dans la sud-ouest de la Transylvanie, pendant la deuxième guerre mondiale, du 1 au 10 september 1944.</i>	873
GHÉORGHE FIRCAZAK
RODICA ANDRUȘ	Bibliografia Anuarului Societății de Istorie și Arheologie a comitatului Hunedoara.
<i>La bibliographie de l'Annuaire de la Societe de l'histoire et d'archeologie du comitat de Hunedoara.</i>	911

**RECENZII. CRONICA ACTIVITĂȚII MUZEALE
LISTA DE ABREVIERI.**

941

- Maria Dogaru - *Din Heraldica României. Album*, București 1994, 191 p. (Rodica Andruș).
- Simion Retegan - *Satul românesc din Transilvania, ctitor de școală (1850-1867)*, Cluj, 1994, 271 p. (Rodica Andruș).
- Zeliko Demo - *Ostrogothio Coinage from collections in Croatia, Slovenia and Bosnia-Herțegovina, Ljubljana*, 1994, 310 p. + 15 pl. (Olimpia Palamariu).

● Simion Retegan - *Sate și școli românești din Transilvania la mijlocul secolului al XIX-lea (1867-1875)*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994, 256 p. + 17 planșe. (Ioachim Lazăr).

● Ioan N. Ciolan, Constantin Voicu, Mihai Racovițan - *Transilvania, istorie și dăinuire românească. Documente oficiale ungare confirmă*. București, 1994, 320 p. (Rodica Andruș).

● Cornel Tatai-Baltă - *Gravorii în lemn de la Blaj*, Editura Eventus, Blaj, 1995, 217 p. + 72 planșe (Maria Basarab).

● Cornel Tatai-Baltă, *Secvențe din arta plastică blăjană*, Editura Casa de Cultură - Blaj, 1993, 88 p. + 12 planșe (Doina Ionescu).

● Dumitru Preda, Vasile Alexandrescu, Costică Prodan - *În apărarea României Mari. Campania armatei române din 1918-1919*, Editura enciclopedică, București, 1995, 336 p. + 12 planșe (Ioachim Lazăr).

● Jipa Rotaru, Octavian Burcin, Vladimir Zodian, Mareșalul Ion Antonescu - *Am făcut războiul sfânt împotriva bolșevismului*, Editura Cogito, Oradea, 1994, 203 p. + 5 planșe (Adela Herban).

*
* * *

Cronica activității științifice a Muzeului Civilizației Dacice și Romane 965
Deva pe anii 1993-1994 (Ioachim Lazăr).